

HÜRRİYET ÖZEL ÖDÜLÜ 2017 **BRIEF**

Kırmızı Ödülleri Hürriyet Özel Ödülü için bu yıl ilk defa gerçek bir sivil toplum platformuyla ortak hareket edilerek gerçek bir brief oluşturuldu. [ODFED](#) işbirliği ile oluşturulan briefin konusu "Türkiye'de Otizm".

Otizm nedir?

Otizm, doğuştan gelişen, genetik altyapıya dayanan, karmaşık nöro-biyolojik tabanlı, beyin yapısını ve işleyişini etkileyen sinir sistemindeki sorunlardan kaynaklanan bir gelişim bozukluğu olarak tanımlanmaktadır.

Bir ruh hastalığı değil, nörolojik bir bozukluktur. Başkalarıyla etkileşimde bulunmayı engelleyerek bireyin kendi iç dünyasıyla baş başa kalmasına yol açan otizm, genellikle 3 yaştan önce ortaya çıkarak çocukların sosyal iletişim, etkileşim ve davranışlarını olumsuz olarak etkilemektedir.

Türkiye'de Otizm

Konuyla ilgili gerçek anlamda bir istatistiki çalışma olmasa da Türkiye'de 1 milyondan fazla otizimli birey olduğu tahmin ediliyor.

Toplumdaki her birey gibi, otizimli bireylerin de temel vatandaşlık haklarını kullanabilmeleri gerekmektedir.

Ancak, öğrenme zorluğu çeken bireyler için kurulan özel eğitim kurumlarının sayısı ve örgün eğitim kurumlarında otizimli bireyler için verilen desteğin sınırlı olması, otizimli bireylerin temel vatandaşlık haklarından biri olan eğitim hakkından doğru oranda yararlanamadıklarını gösteriyor.

0-18 yaş grubu arasında bulunan yaklaşık 352 bin otizimli çocuk ve gencin içinde bulunduğu grubun sadece %6'sı (21 bin kişi) eğitim alabiliyor.

Otizmin toplum tarafından tam olarak anlaşılmamış olması, otizimli bireylere yakıştırılan, "hasta", "engelli" gibi olumsuz ve çoğu ön yargılardan kaynaklanan ayrıştırmanın devam etmesi, otizimli bireylerin ve ailelerinin hayatlarını negatif yönde etkilemeye devam ediyor.

Problem:

Son günlerde, ODFED gibi ilgili sivil toplum kuruluşlarının çabası ile yasalaşan Ulusal Otizm Eylem Planı dahilinde bir takım iyileştirme çalışmaları gündeme gelmiş olsa da, otizimli bireyler henüz hayata karışmıyorlar.

Oysa onların hiç birimizden bir eksiği yok. Onlar da vergisini veren, dolayısıyla **tüm vatandaşlık haklarından eşit şekilde faydalanması gereken bireyler.**

"Doğru eğitim" aldıkları takdirde büyük çoğunluğu hayata karışabilir, "normal" bireylere göre çok daha başarılı olabilecekleri alanlarda çalışarak ülkeye ve ekonomiye katkıda bulunabilirler. Ancak "doğru eğitim" derken sadece otizimli bireylerin gittiği özel eğitim kurumlarından bahsetmiyoruz. Çoğu otizimli mahalledeki diğer çocukların gittiği okula da gidebilecek potansiyele sahip.

Hem kendi gelişimleri hem otizmlı olmayan kişilerin konuyla ilgili bilinçlenmeleri için bu potansiyele sahip otizmlilerin ötekileştirilmemesi gerekiyor.

Ancak **bu eğitimin önemi konusunda da yeterli bilinç henüz yerleşmiş değil. Yani otizmlı bireylere doğru eğitimin verilmesi kadar, onların bu eğitime hakkı olduğunun herkes tarafından benimsenmesi de çok önemli.**

Özetle; otizmlı birey ancak **gerekli eğitimi alarak** kendisi ve toplum için faydalı bir **bireye** dönüşebilir. Temel de aynı haklara sahip olan otizmlı bireylerin en önemli haklardan biri olan eğitim hakkından mahrum kalmaları düşünülemez.

İletişimin amacı

Eğitim hakkının ve herkesin aldığı eğitimin aynısını almanın otizmlı bireylerin en temel haklarından biri olduğunu hatırlatarak toplumsal farkındalığı artırmak. Otizmlı bireylerin de bizim gibi toplumsal hayatın bir parçası olmalarını sağlamak. **Otizmlı bireylerden birer “engelli” değil, birer “vatandaş” yaratmak.**

Hedef Kitle:

Birincil hedef kitle: Otizmlı bireylerin ve ailelerinin sorunlarından, sıkıntılarından haberdar olmayanlar.

İkincil hedef kitle: Otizmlı bireylerin sadece özel eğitim alarak var olabileceğini düşünen, toplumla birlikte kendileri de bu bireyleri bizlerden ayırıştırıran, bilinçsiz aileler ve konuyla ilgili aksiyona geçmelerini beklediğimiz kamu otoriteleri.

İçgörü:

Kendi hayatlarının içinde olmadığı için konuyla ilgili yeterince bilgili ve duyarlı değiller. Otizmlı bireyleri, topluma karışamayacak ve sürekli kontrol altında tutulması gereken, zihinsel engelli hastalar gibi algılıyorlar.

Kendilerine verilen hakların otizmlı bireylere de tanındığının, tanınması gerektiğinin farkında değiller. **Otizmlı bireylerin sadece özel eğitimle, kapalı bir sistemde, sınırlandırılmış yaşam olanaklarıyla yaşamlarını sürdürebileceklerini düşünüyorlar.**

Mesaj:

“Eğitim (okuluyla, sınıflarıyla, müfredatıyla, okul arkadaşlıklarıyla, öğretmenleriyle, teneffüsleriyle, kitaplarıyla, sınavlarıyla) herkesin hakkı.”

(Darüşşafaka Eğitim Kurumları'nın kullandığı “Eğitimde Fırsat Eşitliği” sloganı briefi iyi bir özetleyen cümle.)

Otizmlı bireyin önündeki en büyük bariyer herkesin sahip olduğu ancak otizmlı bireylerin yeterince faydalanamadığı temel vatandaşlık haklarından biri olan, standart, herkesle eşit şartlarda eğitim haklarına sahip olmak. Eşit eğitim olanakları otizmin ve otizmlı bireylerle ailelerinin önündeki engelleri kaldırabilir.

Ton

Kendinden emin, güvenilir, mantıklı, bilgilendirici, düşündürücü, samimi ve duyarlı, duygu sömürsü yapmayan, saldırmayan, herkese eşit mesafede durabilen.

Dikkat edilecek unsurlar, bilgiler, öneriler

- Otizmli bireylere acıma duygusu uyandırılmamalı.
- Kampanya tek bir ilandan oluşabileceği gibi aynı yaratıcı fikirden beslenen, aynı amaca hizmet eden en fazla üç seri ilandan da oluşabilir.
- Kampanyanın içeriğinden ve/veya mesajından organik olarak doğacak bir hashtag ile sosyal medya içeriklerine de esneyebileceğinin hissettirilmesi etkili olacaktır.
- Otizm iletişimde sıkça kullanılan renk kodu mavi.
- Daha evvel otizmle ilgili çalışmalarda sıkça kullanılmış puzzle (yapboz) ögesinden/metaforundan uzak durulmalı.
- Duygu sömürsü yapmıyoruz.
- Şu aşamada ihtiyaç “Otizmin farkına var” demek değil; “Otizmli bireylerin vatandaşlık hakkını ver” demek.

İlanda olması gerekenler

Reklamveren logosu: ODFED logosu

Sponsor logosu: Hürriyet logosu

www.odfed.org web sayfası adresi

Kampanya #'i